

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 51.986 van 6 maart 1995
in de zaak A. 61.405/X-4583.**

Gemeenteraadsverkiezing van 9 oktober 1994 te MERELBEKE.

In zake : de vervallenverklaring van het mandaat van
gemeenteraadslid.

Verzoeker : Jean PEDE,
die woonplaats kiest bij
Advocaat P. DEVERS,
kantoor houdende te GENT,
Kouter 69.

belanghebbende partij :

Paul MARTENS,
wonende te MERELBEKE,
Heidestraat 14.

D E R A A D V A N S T A T E, X e K A M E R,

Gezien het verzoekschrift ingediend op
19 december 1994 door Jean PEDE, eerste kandidaat op de
lijst VLD, nummer 6, waarbij deze in hoger beroep komt
van het besluit van 7 december 1994 van de bestendige
deputatie van de provincieraad van Oost-Vlaanderen dat
het bezwaar verwerpt dat verzoeker tegen de verkiezing
van Paul MARTENS, kandidaat op de lijst M.V.P., nr. 13,
had ingebracht;

Overwegende dat de vormvereisten voorge-
schreven bij artikel 5 van het koninklijk besluit van
15 juli 1956, gewijzigd bij koninklijke besluiten van
16 september 1982 en 28 oktober 1994, tot regeling van
de rechtspleging voor de afdeling administratie van de
Raad van State in geval van beroep als bedoeld bij
artikel 76bis van de gemeentekieswet, werden nageleefd;

Gezien de memorie die Paul MARTENS als belanghebbende partij heeft ingediend;

Gezien het verslag opgemaakt door Auditeur F. DE BUEL;

Gelet op de beschikking van 19 januari 1995 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 30 januari 1995;

Gelet op de kennisgeving aan partijen van de beschikking tot vaststelling en van het verslag;

Gehoord het verslag van Staatsraad A. BEIRLAEN;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat P. DEVERS, die verschijnt voor verzoeker, en van Advocaat Fr. BAERT, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van Auditeur F. DE BUEL;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Over de gegevens van de zaak.

Overwegende dat de gegevens van de zaak als volgt kunnen worden samengevat :

1.1. Bij de op 9 oktober 1994 te Merelbeke gehouden gemeenteraadsverkiezing wordt Paul MARTENS verkozen op de lijst nr. 13 M.V.P.

1.2. Met een op 10 november 1994 gedagtekend bezwaarschrift heeft Jean PEDE, eerste kandidaat op de lijst V.L.D., nummer 6, bij de bestendige deputatie van de provincieraad van Oost-Vlaanderen, op grond van artikel 7 van de wet van 7 juli 1994 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de provincieraden en de gemeenteraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn, klacht neergelegd tegen de verkiezing van Paul MARTENS tot gemeenteraadslid.

1.3. Voornoemd bezwaarschrift wordt door de provinciegriffier op 14 november 1994 in ontvangst genomen.

Bezwaarindiener voert in zijn klacht aan, wat volgt :

"Geacht heren,

De heer Jean PEDE, wonende te 9820 MERELBEKE, Stas de Richellelaan 8, verzoeker, die als raadsman heeft Meester Patrick DEVERS, Advokaat, met kantoor te 9000 GENT, Kouter 69 dient als kandidaat voor de gemeenteraadsverkiezingen d.d. 9 oktober 1994 te MERELBEKE bezwaar in

tegen : de lijst nr. 13 MVP (Merelbeekse Volks Partij), met als lijstaanvoerder, de heer Paul MARTENS, wonende te 9820 MERELBEKE, Heidestraat 14

betreffende de campagnetechnieken die binnen de periode van drie maanden voorafgaand aan de datum van de gemeenteraadsverkiezingen werden gebruikt.

Huidig bezwaar is gesteund op de overtreding van het Artikel 7 van de Wet van 7 juli 1994 betreffende 'de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van de Provincieraden en de Gemeenteraden en voor de rechtstreekse verkiezingen van de Raden voor Maatschappelijk Welzijn', zoals gesanctioneerd door de bepalingen van de Artikel 74, 74bis e.v. van Titel VI van de GEMEENTEKIESWET van 4 augustus 1932, zoals gewijzigd en aangevuld door de Artikelen 28, 29 e.v. van de Wet van 7 juli 1994, voornoemd en de Artikelen 37/1, 37/2 e.v. van Titel IV van de PROVINCIEKIESWET van 19 oktober 1921, zoals ingevoegd door de Artikelen 20, 21 e.v. van de Wet van 7 juli 1994, voornoemd, evenals de Artikelen 181 e.v. van Titel V (straffen) van het KIESWETBOEK van 12 april 1894, zoals vastgesteld bij de Wet van 26 juni 1970 (B.S. 17 juli 1970).

Tijdens de sperperiode van drie maanden, die de gemeenteraadsverkiezingen van 9 oktober 1994 voorafging, voerde de Merelbeekse Volks Partij (MVP) propaganda door het verspreiden van de gadgets, die door het Artikel 7 van de wet 07/07/1994 worden verboden.

Met name kreeg iedere woning van MERELBEKE in de week van de 19/09 tot 25/09 het gadget, getiteld : 'MVP - FIETSRROUTE doorheen MERELBEKE', met name een luchtfoto-kaart, onder het mom van verkiezingsdrukwerk in de bus.

Het desbetreffende gadget (zie bijlage 1) bestaat uit een luchtfotokaart van de gemeente MERELBEKE met daarop aangeduid, aan de hand van een fietsroute, de realisaties van het gemeentebestuur op initiatief van de MVP-Schepenen.

Uit de benaming 'MVP-Fietsroute doorheen MERELBEKE' alleen reeds blijkt dat dit geen verkiezingspubliciteit betreft, doch deze luchtfoto-kaart voor andere (zie hierna) doeleinden kan worden aangewend.

Uit het verslag d.d. 2 juni 1994 van de BELGISCHE SENAAT, dat door de heer PINOIE namens de Commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden inzake het ontwerp van Wet betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van de Provincieraden en de Gemeenteraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de Raden voor Maatschappelijk Welzijn' werd uitgebracht, blijkt immers duidelijk dat de Minister van Binnenlandse Aangelegenheden bij de bespreking van het toepasselijke Artikel 7 heeft gesteld :

'dat er sprake is van een gadget als men te maken heeft met een voorwerp waarvan degene die het uitdeelt hoopt dat degene die het ontvangt het later zal aanwenden voor het normale gebruik waarvoor het is bestemd en bij die gelegenheid telkens opnieuw de boodschap zal zien die op het voorwerp is aangebracht'.

Kwestige luchtfoto-kaart is een geschenk dat telkens opnieuw door de inwoners van MERELBEKE, en verenigingen allerhande kan worden bekeken en aangewend bij het uitstippelen van een fiets- en/of wandelroute doorheen de gemeente MERELBEKE of het opzoeken en/of aanduiden van een welbepaalde plaats (straat, plein, bezienswaardigheid, ...) of realisatie in de gemeente MERELBEKE.

Dat deze omweerlegbare vaststelling in de realiteit ten volle steun vindt, moge blijken uit de overweging dat de inwoners van MERELBEKE deze luchtfoto-kaart dagelijks consulteren en aanwenden.

Het staat buiten kijf dat het verspreiden van dergelijke gadgets, waarvan de gebruiker telkens opnieuw de politieke boodschap van de Merelbeekse Volks Partij (MPV) zal zien, door het Artikel 7 van de Wet van 07/07/1994 wordt verboden.

Mijn verzoeker vraagt dan ook dat de lijstaanvoerder van de Merelbeekse Volks Partij, nu deze geen erkende politieke partij is, nl. de heer Paul MARTENS, wonende te MERELBEKE, Heidestraat 14, overeenkomstig de bepalingen van het Artikel 74bis par. 2 van de GEMEENTEKIESWET van 4 augustus 1932, zoals gewijzigd door het Artikel 29 van de Wet van 7 juli 1994, voornoemd, van zijn mandaat als gemeenteraadslid vervallen wordt verklaard".

1.4. In openbare zitting van 7 december 1994 stelt de bestendige deputatie het besluit vast, van het welk verzoeker bij de Raad van State in hoger beroep komt.

Dit besluit luidt als volgt :

"BESTENDIGE DEPUTATIE
Gemeenteraadsverkiezingen 1994
Bezwaar
Jean PEDE

tegen de gemeenteraadsverkiezing te Merelbeke.

Op grond van artikel 74 van de gemeentekieswet, verder de wet genoemd, werd een op 10 november 1994 gedagtekend bezwaarschrift ingediend door de heer Patrick DEVERS, gedomicilieerd te Gent, Kouter 69, in naam van Jean PEDE, kandidaat op lijst 6 V.L.D., verder verzoeker genoemd, tegen de gemeenteraadsverkiezingen in de gemeente Merelbeke (verder de gemeente genoemd).

Op 30 november 1994 werd een aanvullend bezwaarschrift ingediend door de heer Patrick DEVERS.

Op 18 november 1994 werd een verzoek tot publicatie overgemaakt aan de diensten van het Belgisch Staatsblad.

Op 23 november 1994 werd in het Belgisch Staatsblad melding gemaakt van dit bezwaarschrift.

Inzake het verzoek werd een memorie ingediend door de heer Paul MARTENS, kandidaat op lijst 13, Merelbeekse Volkspartij, verder tussenkomende partij genoemd.

Op 18 november 1994 werd aan de burgemeester een afschrift van het bezwaarschrift gezonden met het oog op ter-inzage-legging daarvan overeenkomstig de omzendbrief van 19 september 1988 van de Minister van Binnenlandse Zaken.

Uit een door de burgemeester toegezonden attest blijkt dat het bezwaarschrift op de gemeentesecretarie ter inzage werd gelegd van 21 november 1994 tot en met 29 november 1994 en dat dienaangaande van 21 november 1994 tot en met 29 november 1994 een bericht werd aangeplakt aan het gemeentehuis.

Op 30 november 1994 werd door de heer G. DE PADT, lid van de Bestendige Deputatie, over deze zaak in openbare zitting verslag uitgebracht.

Werden op 30 november 1994 in hun middelen gehoord : de heer P. DEVERS; de heer P. MARTENS.

De gegevens van de zaak doen zich als volgt voor :

1. DE ONTVANKELIJKHEID

1.1. De verzoeker

De verzoeker was kandidaat bij de aangevochten gemeenteraadsverkiezing.

Alsdusdanig beschikt hij over de door artikel 74 van de gemeentekieswet voorgeschreven hoedanigheid.

1.2. Het verzoekschrift

Het proces-verbaal van het hoofdstembureau werd afgesloten op 9 oktober 1994.

Het verzoekschrift werd ingediend op 10 november 1994, en dus binnen de in artikel 74 van de wet bepaalde termijn.

Het verzoek vermeldt naam en woonplaats van de verzoekers; het werd behoorlijk ondertekend.

De memorie dateert van 22 november 1994 en werd bijgevolg ingediend binnen de bij ministeriële omzendbrief van 19 september 1988 bepaalde termijn.

1.3. Het voorwerp

Het verzoek heeft als voorwerp de vervallenverklaring van de heer Paul MARTENS, lijst 13, Merelbeekse Volkspartij, van zijn mandaat.

Gelet op wat voorafgaat komt het verzoek evenals de memorie ontvankelijk voor.

2. DE GRONDEN

2.1. Het verzoek

Verzoeker steunt zijn bezwaar op de wet van 7 juli 1994 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van de provincieraden en de gemeenteraden en voor de rechtstreekse verkiezingen van de raden voor maatschappelijk welzijn.

Verzoeker wijst erop dat iedere woning te Merelbeke, in de week van 19 september tot 25 september een gadget in de bus kreeg, getiteld : 'MVP - Fietsroute doorheen Merelbeke', met name een luchtfoto-kaart, onder het mom van verkiezingsdrukwerk.

Het desbetreffende gadget bestaat uit een luchtfoto-kaart van de gemeente Merelbeke met daarop aangeduid, aan de hand van een fietsroute, de realisaties van het gemeentebestuur op initiatief van de M.V.P.-schepen.

Volgens verzoeker is de luchtfoto-kaart een geschenk dat telkens opnieuw door de inwoners van Merelbeke en verenigingen allerhande kan worden bekeken en aangewend bij het uitstippelen van een fiets- en/of wandelroute doorheen de gemeente Merelbeke of bij het opzoeken en/of aanduiden van een welbepaalde plaats of realisatie in de gemeente Merelbeke.

In zijn aanvullend bezwaarschrift stelt verzoeker dat de verspreide fietsroute technisch gezien een drukwerk kan zijn, maar dat het semantisch een 'voorwerp' is, nl. een 'kaart', bevattende een op de luchtfoto aangebrachte fietsroute, dewelke vanwege zowel de duidelijkheid en de kwaliteit van de luchtfoto én van de erop aangebrachte route als zodanig kan en zal worden gebruikt.

Bovendien wordt eenieder die later de hier voorliggende fietskaart gebruikt geconfronteerd met de politieke boodschap van de Merelbeekse Volkspartij, gedrukt bovenop de luchtfoto en alwaar een opsomming wordt gegeven van verwezenlijkingen waarvan de Merelbeekse Volks Partij zegt dat ze de hare zijn.

Aldus staat het volgens verzoeker buiten kijf dat het verspreiden van dergelijke gadgets, waarvan de gebruiker telkens opnieuw de politieke boodschap van de Merelbeekse Volkspartij zal zien, door artikel 7 van de wet van 7 juli 1994 wordt verboden.

In de memorie van antwoord ontkent de tussenkomende partij geenszins dat zij dit drukwerk in Merelbeke huis aan huis heeft laten bedelen in de periode van drie maanden die de verkiezingsdag vooraf is gegaan.

Zij betwist echter formeel dat het hier om een 'gadget' zou gaan.

Zij steunt hierbij op de volgende feiten en overwegingen :

Op 13 juli 1994 heeft de Controlecommissie voor de verkiezingsuitgaven een nota verspreid met antwoorden en aanbevelingen op vragen in verband met de interpretatie van de wetgeving inzake beperking en controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van o.m. de gemeenteraden. De Controlecommissie stelt in een 'bericht aan de lezer' dat deze nota de waarde heeft van een rechtsleer die de vrucht is van overleg en als doel heeft de rechtszekerheid te bevorderen.

In deze nota staat vermeld dat de wet het criterium hanteert dat een drukwerk geen gadget is, in tegenstelling tot giften in natura.

Bovendien wijst de tussenkomende partij erop dat er op beide zijden van de verkiezingsfolder een politieke boodschap staat afgedrukt, aan de ene zijde geïllustreerd met foto's, een kaartje van de Scheldevallei en een logo, aan de andere zijde geïllustreerd met een luchtfoto van het grondgebied van Merelbeke waarop een route staat uitgestippeld langs een aantal gemeentelijke verwezenlijkingen op initiatief van de MVP-schepenen.

Zij legt er de nadruk op dat deze luchtfoto als stratenplan van Merelbeke niet bruikbaar is aangezien er geen enkele straatnaam op voorkomt. De foto illustreert, volgens de tussenkomende partij, wat in de bijhorende politieke boodschap staat verwoord.

DE BESPREKING

Er moet worden vastgesteld dat drukwerken, in tegenstelling tot wat de tussenkomende partij voorhoudt, wel degelijk het karakter kunnen aannemen van een geschenk en/of gadget.

Om als dusdanig te kunnen worden beschouwd is het evenwel vereist dat dit drukwerk op zich een intrinsieke waarde heeft en/of waarde heeft als souvenir of gebruiksvoorwerp.

Het aangeklaagde drukwerk neemt de vorm aan van een luchtfoto van Merelbeke, met daaroverheen een 'fietsroute' aangebracht, die, blijkens de eveneens over de luchtfoto gedrukte verduidelijking, als een verbindingslijn moet worden beschouwd van plaatsen met bestuurlijke realisaties die (mede) op initiatief van de tussenkomende partij tot stand zijn gebracht.

De Bestendige Deputatie stelt vast dat, indien de voorgelegde luchtfoto met aangegeven 'fietsroute' al een intrinsieke waarde zou hebben en/of waarde zou hebben als souvenir, deze waarde zeer moet gerelativeerd worden, precies doordat over de luchtfoto heen een overheersende overdruk in aangebracht met een politieke boodschap.

Ook de eventuele waarde als gebruiksvoorwerp moet in die zin als zeer betrekkelijk worden beschouwd, omdat slechts één 'fietsroute' is aangegeven en de mogelijkheid tot ander gebruik, zij het uitstippen van bijkomende 'fietsroutes', als eerder theoretisch voorkomt.

Overigens beoogt 'de fietsroute' niets anders dan de aandacht van de kiezer te vestigen op bestuurlijke realisaties die de uitgevers ervan al dan niet terecht tot hun verdiensten rekenen.

Dergelijke handelwijze is niet ongebruikelijk en kan op zich niet als onregelmatig beschouwd worden.

De Bestendige Deputatie kan dan ook geen inbreuk vaststellen op art. 7 van de wet van 7 juli 1994.

Anderzijds heeft het ambtshalve onderzoek geen onregelmatigheden aan het licht gebracht die van aard zijn om, in toepassing van artikel 75 van de wet, de zetelverdeling te beïnvloeden.

Gelet op de artikelen 74 van de gemeentekieswet, 104 en 104bis van de provinciewet en het Koninklijk Besluit d.d. 17 september 1987 betreffende de procedure voor de Bestendige Deputatie in de gevallen waarin deze een rechtsprekende taak vervult.

OP GROND VAN WAT VOORAFGAAT KOMT DE BESTENDIGE DEPUTATIE TOT VOLGEND BESLUIT :

Artikel 1

Het verzoek is ontvankelijk.

Artikel 2

Het verzoek is ongegrond.

Artikel 3

Het proces-verbaal van de gemeente Merelbeke, houdende vaststelling van de zetelverdeling tussen de lijsten en de rangorde van de raadsleden en hun opvolgers, wordt juist bevonden.

Artikel 4

Afschrift van deze beslissing zal aan de partijen en aan de gemeenteraad van Merelbeke worden betekend".

2. Over de gegrondheid van het beroep.

2.1. Overwegende dat verzoeker aanvoert hetgeen volgt :

"RETROACTEN

Algemeen

Verzoeker was, als lijststaanvoerder van de lijst nr. 6 VLD, kandidaat bij de gemeenteraadsverkiezingen van 9 oktober 1994 te Merelbeke.

De heer Paul MARTENS was lijststaanvoerder van de lijst Merelbeekse Volks Partij (MVP), lijst nr. 13 bij dezelfde verkiezingen.

Beiden werden verkozen als gemeenteraadslid.

De heer Paul MARTENS is sinds meer dan twintig jaar bedrijvig in het politiek gebeuren, zowel op gemeentelijk vlak (gemeenteraadslid sinds 1971, eerste schepen van Merelbeke onafgebroken sinds 1977, veelal belast met ruimtelijke ordening en openbare werken), als op nationaal, dan wel gewestelijk vlak (vele jaren verantwoordelijk voor het Volksunie - partijblad 'Wij', thans kabinetsmedewerker van de Vlaamse minister SAUWENS).

Specifiek

Onbetwist is dat de Merelbeekse Volks Partij (MVP, lijst nr. 13) in de periode van 19 september 1994 - 25 september 1994 (derhalve tijdens de door de wet van 7 juli 1994, art. 7 ervan, voorziene sperperiode van drie maanden voorafgaand aan de datum van de gemeenteverkiezingen) in iedere woning van Merelbeke een voorwerp heeft verspreid waarop aan de buitenzijde gedrukt staat 'MVP Fietsroute doorheen Merelbeke' en bevattende een luchtfoto van Merelbeke in kleurdruk, met daarop aangebracht een fietsenroute over het volledige Merelbeekse grondgebied (alle deelgemeenten).

Het verspreiden van dit voorwerp, in de periode en in de mate zoals door verzoeker aangegeven, werd door de lijststaanvoerder van de lijst nr. 13 MVP in zijn verweernota voor de Bestendige Deputatie van Oost-Vlaanderen d.d. 22 november 1994 bevestigd. Deze laatste noemde in dezelfde nota het voorwerp een 'drukwerk'.

Verzoeker meent dat hier een 'gadget' voorligt zoals bedoeld en verboden door art. 7, § 1, 1° van de wet van 7 juli 1994, zodat Uw Raad, ingevolge zijn klacht en bij toepassing van art. 29, § 2, tweede lid van de wet van 7 juli 1994, de lijststaanvoerder van de

lijst nr. 13 MVP van zijn mandaat van gemeenteraads-lid vervallen kan verklaren.

Hetgeen verzoeker aan Uw Raad vraagt.

B. Het begrip 'gadget' in de wet van 7 juli 1994

Door de wet van 7 juli 1994 wordt het begrip 'gadget' niet gedefinieerd.

1. In zijn verweernota d.d. 22 november 1994 voor de Bestendige Deputatie verwijst de heer Paul MARTENS naar een, door de bij de wet van 4 juli 1989 ingestelde Controlecommissie, per 13 (moet zijn 12) juli 1994 verspreide nota (onder brochurevorm) waarin al evenmin een definitie van het begrip 'gadget' wordt gegeven doch waarin enkele voorbeelden van gadgets worden opgesomd.

Aldaar wordt o.m. gezegd 'Drukwerk (op papier) met een politieke boodschap (...) is geen gadget of geschenk. Dergelijk drukwerk mag worden verspreid; (...) ' en verder 'De wet hanteert dus het criterium dat drukwerk geen gadget is, in tegenstelling tot de giften in natura', doch ook : 'De opsomming van de gadgets die hierboven wordt gegeven, is natuurlijk niet limitatief', waarbij geldt dat als verboden gadgets waren genoemd 'ballons, balpennen, kaartspe-len, agenda's, plastic zakken, natuurprodukten (onder meer appels, bloemen, ...".

Nog los van de omstandigheden of het al dan niet behoort aan de voornoemde Controlecommissie (in de rechtspraak van de Raad van State aangemerkt als een administratief rechtscollege) brochures te verspreiden waarbij de wet, en dan nog in eerder ongenuan-ceerde termen, wordt geïnterpreteerd (voor een kritiek, zie Gedr. St. Senaat nr. 192-2 (1993-1994). Verslag namens de commissie voor de binnenlandse aangelegenheden p. 3) blijft het beste houvast voor wetsinterpretatie natuurlijk gelegen in de voorbe-reidende werkzaamheden.

2. Biedt het Kamerverslag (Gedr. St. Kamer, nr. 1386/7 - 93/94. Verslag namens de commissie voor de binnenlandse zaken, de algemene zaken en het openbaar ambt, p. 33) ondanks de vraag van de heer BEYSEN, weinig uitkomst - verwezen wordt naar de opsomming van gadgets uitgaande van De Post in een brief van 28 april 1994 en gezegd wordt dat volgens de algemene criteria boodschappen op papier geen gadgets zijn, doch volgens de rapporteur is bovenstaande opsomming van gadgets (...) vanzelfspreken niet limitatief' - dan ligt zulks anders voor wat betreft de besprekingen in de Senaat.

Luidens het Senaatsverslag (idem, ibidem p. 12) geldt als definitie van een bij de wet verboden gadget (verklaring van de minister van Binnenlandse Aangelegenheden, door geen enkele lid van de commis-sie weersproken):

'De minister is van oordeel dat er sprake is van een gadget als men te maken heeft met een voorwerp waarvan degene die het uitdeelt hoopt dat degene die

het ontvangt het later zal aanwenden voor het normale gebruik waarvoor het is bestemd en bij die gelegenheid telkens opnieuw de boodschap zal zien die op het voorwerp is aangebracht'.

Het is dus terecht dat in de beroepen beslissing d.d. 7 december 1994 wordt gesteld dat drukwerken wel degelijk het karakter kunnen aannemen van een gadget.

Overigens wat zijn de door de Controlecommissie weerhouden voorbeelden van gadgets, met name kaartspelen, dan wel agenda's anders dan, technisch gezien, drukwerken ?

Anders dan de Bestendige Deputatie voorhoudt is, opdat een gadget zou voorliggen, dan weer niet vereist dat het voorwerp (al dan niet drukwerk) een intrinsieke waarde zou hebben : vereist is, op dat vlak, dat het een gebruikswaarde heeft (zodat het kan aangewend worden voor het normale gebruik waarvoor het bestemd is)

Hierdoor onderscheidt het gadget zich juist van het geschenk.

C. Toepassing op de MVP Fietsroute doorheen Merelbeke : schending van art. 7 van de wet van 7 juli 1994

- De door de heer Paul MARTENS verspreide luchtfoto in kleurendruk met fietsroute mag dan technisch een 'drukwerk' zijn, semantisch is het een 'voorwerp', nl. een 'kaart', bevattende een op een luchtfoto aangebrachte fietsroute doorheen Merelbeke, dewelke vanwege zowel de duidelijkheid en de kwaliteit van de luchtfoto en van de erop aangebrachte route (met 82 aangebrachte stations) als zodanig, d.i. als fietskaart kan worden gebruikt en ook wordt gebruikt.

De bruikbaarheid van de 'kaart' wordt verduidelijkt aan de hand van de vaststellingen ten verzoeken van vertoger gedaan door gerechtsdeurwaarder Marc MONBAILLIU ter standplaats Merelbeke op 14 december 1994 : het volledige op de luchtfoto aangeduide fietsencircuit beloopt 50,7 km, waarvan 36,2 km op gewone wegen (veelal voorzien van een fietspad) en 14,5 km langs specifieke wandel- en fietspaden; de route leidt langs de meest schilderachtige plekken op het Merelbeekse grondgebied (zie de foto's bij het desbetreffend proces-verbaal) en is dus uitermate geschikt voor fietstoerisme.

De aangedrukte kleurenluchtfoto is voorts zo kwaliteitsvol en, ingevolge de gehanteerde schaal, zo gedetailleerd dat aan de hand ervan meerdere alternatieve fietsroutes kunnen worden uitgestippeld.

Om dezelfde reden kan de kleurenluchtfoto overigens ook voor andere doeleinden worden gebruikt.

Het is ten andere met, minstens onder meer, die bedoelingen, d.i. het later gebruiken van het voorwerp waarvoor het geschikt is, en dus niet alleen met het oog op het verduidelijken van een politieke boodschap, dat de gezegde luchtfoto met fietskaart

werd verspreid : op de buitenkant van vouwblad staat immers in grote letters onder de foto van de Scheldevallei te Merelbeke; 'MVP Fietsroute doorheen Merelbeke', terwijl hieraan slechts in minuscule lettertjes daaronder wordt aan toegevoegd : 'Verkiezingsdrukwerk' en 'Gemeenteraadsverkiezingen 9/10/94'.

Aanvaard men dat het weekblad 'De Beiaard' (weekblad van Zuid-Oost Vlaanderen) het gezond verstand vertolkt (zie frontpagina van het nummer 46, 93^e jaargang, zaterdag 26 november 1994, kopie als bijlage bij huidige nota) dan kan alvast niet getwijfeld worden : 'De VLD wil de prachtige luchtfoto van de gemeente Merelbeke - die bijna iedereen heeft bewaard en ook in de scholen wordt gebruikt - waarop door de MVP een fietsroute doorheen Merelbeke met MVP-verwezenlijkingen werd uitgezet, als een inbreuk op de verkiezingsuitgaven laten catalogeren'.

- Ook de tweede voorwaarde (het telkens bij normaal gebruik terugzien van de politieke boodschap) is zonder twijfel vervuld.

Anders dan de SP-folder in de stad Gent verspreid, waarnaar de verweernota van de heer Paul MARTENS voor de Bestendige Deputatie verwijst (met als eerste boodschap op de recto-zijde. 'Frank BEKE voor burgemeester' en op de verso zijde een enkele luchtfoto met enkel de naam van de desbetreffende firma, zonder verdere politieke boodschap), wordt eenieder die later de hier voorliggende luchtfoto met fietskaart bezigt noodzakelijk geconfronteerd met de politieke boodschap van de MVP, gedrukt bovenop de luchtfoto en alwaar een opsomming wordt gegeven van verwezenlijkingen waarvan de MVP zegt dat ze de hare zijn.

Waarbij dient opgemerkt dat deze politieke boodschap, en anders dan de Bestendige Deputatie impliceert, in gene dele de bruikbaarheid van de kaart aantast, nu deze boodschap (de 82 zgn. verwezenlijkingen van de MVP - Merelbeke) weliswaar langs dezelfde zijde van de luchtfoto met fietsroute is gedrukt, doch het hier allesbehalve een 'overheersende overdruk' betreft vermits deze integraal aangebracht is op de plaats (links boven) die overeenstemt met het grondgebied Gent, zodat het grondgebied van Merelbeke vrij en volledig zichtbaar blijft.

Kortom hetgeen voorligt beantwoordt exact aan de ministeriële definitie van het begrip 'verboden gadget' zoals het in de bevoegde Senaatscommissie blijkt met goedkeuring van de commissie werd gegeven.

D. De gevraagde sanctionering.

Geplaatst tegenover een door de heer Paul MARTENS als lijstaanvoerder van de MVP - lijst nr. 13 in de brievenbussen van alle gemeentenaren verspreid verboden gadget van niet onbelangrijke gebruikswaarde en kost kan Uw Raad, acht zij het huidig beroep

gegrond, de betrokkene vervallen verklaren van zijn mandaat.

Verzoeker meent dat deze sanctie gepast is, vermits ze precies voor gevallen als onderhavige (waar de inbreuk wellicht bij toepassing van de vaste rechtspraak van Uw Raad op zichzelf genomen weinig kans maakt om tot vernietiging van de verkiezingen te leiden) door de wetgever werd geconcipieerd (zie het geciteerde Kamerverslag, p. 10); de door de wet bedoelde kandidaat of lijststaanvoerder komt dan alleen niet voor sanctionering in aanmerking wanneer wets-overtredingen buiten zijn weten of zelfs tegen zijn uitdrukkelijke instructies zouden gebeurd zijn (zie het reeds geciteerde Senaatsverslag, p. 4) hetgeen - blijkens de verweernota van de betrokkene voor de Bestendige Deputatie - niet voorligt.

Voor een doorwinterd politicus als de heer Paul MARTENS kan bovendien in casu de goede trouw niet aanvaard worden.

De inhoud van de door de voornoemde parlementaire Controlecommissie verspreide brochure - met als teneur 'drukwerken zijn geen verboden gadgets' - kan bij de goede trouw - afweging in hoofde van de heer Paul MARTENS niet richtinggevend zijn nu de commissie met haar uitspraak duidelijk traditioneel verkiezingsdrukwerk bedoeld heeft, en dus niet gadgets verwezenlijkt middels foto- en druktechnieken (hetgeen duidelijk blijkt aan de hand van de door de commissie zelf gegeven, uitdrukkelijk niet limitatieve, voorbeelden van verboden gadgets : kaartspelen en agenda's).

OM DEZE REDENEN,
BEHAGE HET UW RAAD.

Het onderhavig beroep ontvankelijk te verklaren en gegrond, dienvolges de beroepen beslissing te niet te doen en opnieuw wijzende de heer Paul MARTENS, lijststaanvoerder van de MVP-lijst nr. 13 bij de gemeenteraadsverkiezingen te Merelbeke d.d. 9 oktober 1994, van zijn mandaat van gemeenteraadslid vervallen te verklaren";

2.2. Overwegende dat de belanghebbende partij het volgende aanvoert :

"1. Deze vermeende 'gadget' is een verkiezingsfolder, een verkiezingsdrukwerk, zoals duidelijk staat aangegeven onderaan de voorpagina, en uitgaande van een plaatselijke politieke lijst, bekend onder de benaming 'Merelbeekse Volkspartij' of MVP, zoals eveneens duidelijk aangegeven staat op vernoemde voorpagina van deze folder.

Op deze gewraakte verkiezingsfolder van de lijst nr. 13 'MVP' te Merelbeke staat op beide zijden duidelijk een politieke boodschap afgedrukt, aan de

ene zijde geïllustreerd met foto's (in kleuren en zwart/wit), een kaartje met een gedeelte van het Merelbeekse grondgebied en de MVP-logo, aan de andere zijde geïllustreerd met een luchtfoto in kleur van het ganse Merelbeekse grondgebied en gedeelten van aangrenzende gemeenten.

Deze luchtfoto is niet bruikbaar als stratenplan aangezien geen enkele straatnaam erop voorkomt, de gebruikte schaal daarvoor ongeschikt zodat een eventuele recreatiefietser op zijn minst een vergrootglas zou moeten meenemen op zijn tocht. Het nieuwe stavingsstuk inzake de bruikbaarheid van de 'kaart' (stuk dat nog niet bestond bij de behandeling van het bezwaar in de bestendige Deputatie) nl. een proces-verbaal van gerechtsdeurwaarder Marc Monbailliu dat, opgesteld op vraag van verzoeker, is mij totaal onbekend en werd mij op geen enkele manier ter kennis gebracht. Ik kan daarop momenteel dan ook niet repliceren.

Het door verzoeker aangehaalde citaat uit het weekblad 'De Beiaard' kan men geen ernstig juridisch argument noemen.

Met de gewraakte verkiezingsfolder wilde de MVP zich tegenover de Merelbeekse kiezers verantwoorden over het gevoerde beleid in de voorbije bestuursperiodes.

Op de 'legende', afgedrukt in de linkerbovenhoek van de luchtfoto, wordt er trouwens op gewezen dat het hier niet om alle MVP-verwezenlijkingen gaat, maar slechts om een aantal (niet alle) geografisch aanwijsbare realisaties.

Door middel van op de foto gedrukte nummertjes werden 82 plaatsen aangeduid waar een of andere realisatie van het gemeentebestuur - (mede) op initiatief van de MVP - schepenen Martens en De Belie - door iedere kiezer de visu kan gecontroleerd worden.

Deze 82 plaatsen werden met elkaar door een op de foto gedrukte stippellijn verbonden, en deze stippellijn werd 'fietsroute' genoemd omdat men als kiezer het gehele circuit met de fiets (of te voet) kan controleren, maar niet overal kan komen met de auto.

Ik verwijs overigens voor dat alles ook naar de bespreking, gevoerd in de Bestendige Deputatie van Oost-Vlaanderen, over deze zaak.

Het gaat hier niet om een voorwerp, een 'gadget', maar om een creatief uitgewerkte en voor de kiezer aantrekkelijk geïllustreerde politieke boodschap, een typisch verkiezingsdrukwerk.

2. Trouwens wat is een 'gadget' in de zin van de wet van 7 juli 1994 ? Daarover is enige onduidelijkheid blijven bestaan na de debatten in Kamer en Senaat, en over deze wet bestaat nog geen jurisprudentie.

Deze onduidelijkheid heeft er de door de Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers en de Senaat, met het oog op een correcte toepassing van de wet van

7 juli 1995, opgerichte 'Controlecommissie' op 12 juli 1994 toe gebracht een nota te verspreiden (inmiddels in druk verschenen) met antwoorden en aanbevelingen inzake beperking en controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van o.m. de gemeenteraden. De pers heeft daarover trouwens bericht.

De Controlecommissie geeft in de bovengenoemde tekst enkele voorbeelden van wat zij als 'gadget' beschouwt: ballons, balpennen, plasticzakken, natuurprodukten zoals appels of bloemen en ook druksels als kaartspelen of agenda's.

Maar de Commissie is formeel voor wat typisch verkiezingsdrukwerk betreft. Ze schrijft letterlijk (op blz. 16 van de gedrukte versie van haar nota): 'Drukwerk (op papier) met een politieke boodschap, illustrerend of opiniërend ten aanzien van de verkiezingen en de kandidaten voor die verkiezingen, is geen gadget of geschenk. Dergelijke drukwerk mag worden verspreid; de kosten ervan moeten gewoon worden aangerekend op het bedrag van de toegestane uitgaven.'

Het gewraakte verkiezingsdrukwerk van de MVP beantwoordt volledig aan deze criteria, en kan bijgevolg niet beschouwd worden als een 'gadget' in de zin van de wet van 7 juli 1994.

3. De verzoeker, de heer Jean PEDE, steunt zich in zijn argumentatie vrijwel uitsluitend op een poging tot definitie van een minister tijdens de debatten in de Senaat over deze nieuwe wet.

Is deze uitspraak van de minister van méér dwingende rechtskracht dan de eensgezinde interpretatie van de volksvertegenwoordigers en senatoren van de Controlecommissie, die door beide Kamers werd opgericht precies met het doel de wet zo exact mogelijk te interpreteren?

Wellicht zal de Raad van State op deze vraag een antwoord geven.

4. Zowel door de Bestendige Deputatie als door de Raad van State kan de lijstaanvoerder van een gemeentelijst van zijn mandaat vervallen worden verklaard indien hij de bepalingen van o.m. art. 7 van de wet van 7 juli 1994 niet naleeft.

Ongetwijfeld zal de Raad van State, naar aanleiding van dit verzoek, in zijn arrest het begrip 'gadget' in de zin van de wet van 7 juli 1994 duidelijker omschrijven.

De ondergetekende, die aangeklaagd werd op basis van een vermeende overtreding van art. 7 van deze wet, is van oordeel dat hij geen enkele overtreding in dat verband heeft begaan. Hij heeft allezins gehandeld te goeder trouw.

Hij heeft zich gebaseerd op de duidelijke uitspraak van de Controlecommissie van Kamer en Senaat, hij heeft er ook de richtlijnen op nagekeken die de Christelijke Volkspartij en de Socialistische Partij

terzake onder haar mandatarissen heeft verspreid en die in eenklank zijn met de interpretatie van de Controlecommissie. Die richtlijnen werden door hun mandatarissen gevolgd.

Bewijze daarvan is het feit dat ook de recent benoemde Burgemeester van Gent, de heer Frank Beke van de Socialistische Partij, in de periode voor de gemeenteraadsverkiezingen van 9 oktober 1994 in alle huizen van de stad Gent een vrijwel identieke verkiezingsfolder heeft laten verspreiden als de gewraakte folder van de MVP in Merelbeke. (Een exemplaar van deze folder is bij onderhavige memorie van antwoord gevoegd.)

Wanneer verzoeker stelt dat 'voor een doorwinterd politicus als de heer Paul MARTENS in casu de goede trouw niet kan aanvaard worden', dan kan daarop geantwoord worden dat een 'doorwinterd politicus' niet noodzakelijk een doorwinterd jurist is die onmiddellijk, en beter dan de Controlecommissie, kan oordelen over de exacte interpretatie van een nieuwe wet.

Om deze redenen behage het Uw Raad, het verzoekschrift van de heer Jean PEDE ongegrond te verklaren, en alleszins de heer Paul MARTENS, lijstaanvoerder van de MVP-lijst nr. 13 van zijn mandaat van gemeenteraadslid, dat hij reeds 24 jaar onafgebroken uitoefent en bovendien 18 jaar onafgebroken als schepen, niet vervallen te verklaren";

2.3.1. Overwegende dat verzoeker de schending inroept van artikel 7, § 1, 1°, van de wet van 7 juli 1994 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de provincieraden en de gemeenteraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn en, op grond van deze schending, de toepassing vordert van artikel 29, § 2, tweede lid, van dezelfde wet, namelijk "de heer Paul MARTENS, lijstaanvoerder van de MVP-lijst nr. 13 bij de gemeenteraadsverkiezingen te Merelbeke d.d. 9 oktober 1994, van zijn mandaat van gemeenteraadslid vervallen te verklaren";

2.3.2. Overwegende dat voormeld artikel 7, § 1, 1° luidt als volgt :

"§ 1. Tijdens de drie maanden die aan de datum van ... de gemeenteraadsverkiezingen ... voorafgaan ... mogen de politieke partijen, de lijsten en de kandi-

daten, evenals derden die propagande wensen te maken voor politieke partijen, lijsten of kandidaten :
1° geen geschenken of gadgets verspreiden ...
...;"

dat het aldus ingestelde verbod op het verspreiden van geschenken en gadgets, zoals blijkt uit de parlementaire voorbereiding, geïnspireerd is door het in artikel 5, § 1, 2° van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen vervatte verbod op het verspreiden van geschenken of gadgets binnen een bepaalde sperperiode; dat bij de redactie van deze laatste wet de inhoudelijke opvulling van het begrip "geschenk" helemaal niet ter sprake is gekomen; dat, wat de "gadgets" betreft, verwezen werd naar het document "Interpretatie en toepassing Protocol beperking verkiezingsuitgaven Euro-verkiezingen, onder punt 3 : - Gadgets : a) globale aflijning op basis van criterium : drukwerk (op papier) met politieke boodschap, illustrerend of opiniërend ten aanzien van het thema Euro-verkiezingen en kandidaten daarvoor; b) op basis van a) dienen wel als gadgets beschouwd te worden : ballon, stylo, spel kaarten, kalender, agenda's, plastic zakken, natuurprodukten (onder meer appels, bloemen ...)". (Parl. St., Kamer, 747/5-88/89 p. 30), en dat één van de mede-auteurs van het wetsvoorstel "verduidelijkt nog dat alle boodschappen op papier geen, en alle giften in natura wèl gadgets zijn". (Ibidem); dat het begrip "gadget" dus niet in abstracto gedefinieerd werd, maar het blijkbaar volstond om aan de hand van bepaalde, niet limitatief opgesomde, voorbeelden (de zogenaamde "prullaria") het begrip casuïstisch te benaderen; dat trouwens, semantisch gezien, het onderscheid tussen "geschenk" en "gadget" vaag en onduidelijk is; dat dit reeds blijkt uit VAN DALE's Groot Woordenboek waar "cadeau" synoniem is van "geschenk" en een "gadget" bijwijken een "cadeautje" is;

2.3.3. Overwegende dat uit de parlementaire voorbereiding van de wet van 7 juli 1994 blijkt dat de wetgever door de verkiezingsuitgaven te beperken en bepaalde propagandatechnieken te verbieden in het algemeen "een debat ten gronde en de informatie van de bevolking wilde mogelijk maken, opnieuw buurtpropaganda en ideeëndebatten op gang brengen en door de ontmoetingen op het terrein echte debatten bevorderen waar ieder zijn toekomstvisie op de provincies en gemeenten zal kunnen toelichten, zodat de democratie weer de zaak van elkeen wordt", (Parl. St., Kamer 1386/1-93/94, p. 3) en dat de wet ertoe strekte "een einde te maken aan allerlei vormen van misbruiken die men bij vorige campagnes vaststelde" (Parl. St., Senaat, 1092-2 (1993-1994), p. 12); dat evenmin als in de voormelde wet van 4 juli 1989, de begrippen "geschenk" en "gadget" in de wet van 7 juli 1994 inhoudelijk en in abstracto gedefinieerd werden; dat uit de parlementaire voorbereiding echter blijkt dat, indien het al de bedoeling van de wetgever moge geweest zijn om, in principe althans, een einde te stellen aan elke vorm van vrijgevigheid vanwege kandidaten, de wetgever in ieder geval geen absoluut verbod op het geven van "geschenken" of "gadgets" heeft willen instellen in die zin dat sommige voorwerpen die als gadget of geschenk zouden moeten worden aangemerkt dit karakter in bepaalde omstandigheden verliezen; dat in dit verband nuttig kan verwezen worden naar het Kamer-verslag waaruit blijkt dat "boodschappen op papier geen gadgets (zijn)" (Parl. St., Kamer, 1386/7-93-94, p. 33); dat deze stelling volledig aansluit bij de "Antwoorden van de Controlemissie op vragen met betrekking tot de interpretatie van de bepalingen inzake de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven", waarin, met verwijzing naar artikel 5, § 1, 2° van de wet van 4 juli 1989, gesteld wordt : "als gadget dienen te worden beschouwd : ... Het betreft dus niet drukwerk (op papier) met een politieke boodschap, illustrerend of opiniërend ten aanzien van de parlements- of provincie-

raadsverkiezingen en de kandidaten daarvoor. Het algemeen criterium is dus dat boodschappen op papier geen, en alle giften in natura wel gadgets zijn ... Zo is een cassette of een CD met muziekopnames, waarop de naam van een kandidaat staat een gadget. Bevat de cassette of CD uitsluitend een onuitwissbare politieke boodschap, dan is het geen gadget" (Kamer van Volksvertegenwoordigers. Beperking en controle van de verkiezingsuitgaven en de financiering en boekhouding van de politieke partijen XI, Vademecum p. 78-79); dat precies hetzelfde standpunt vertolkt wordt in de "Antwoorden en Aanbevelingen van de Controlemissie voor de verkiezingsuitgaven op vragen in verband met de interpretatie van de wetgeving inzake beperking en controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de provincie- en gemeenteraden alsmede voor de rechtstreekse verkiezing van de O.C.M.W.'s 12 juli 1994" :

"Als gadgets dienen te worden beschouwd : ballons, balpennen, kaartspelen, agenda's, plastic zakken, natuurprodukten (onder meer appels, bloemen), ... Het verspreiden ervan is strikt verboden.

- Drukwerk (op papier) met een politieke boodschap, illustrerend of opiniërend ten aanzien van de verkiezingen en de kandidaten van die verkiezingen, is geen gadget of geschenk. Dergelijk drukwerk mag worden verspreid ... De wet hanteert dus het criterium dat drukwerk geen gadget is, in tegenstelling tot de giften in natura ...

...
Wanneer op de cassette, de CD of de diskette uitsluitend een onuitwissbare politieke boodschap staat, gaat het evenwel niet om een gadget";

(Kamer van Volksvertegenwoordigers en Senaat. Verkiezingsuitgaven, II, 1994 p. 16); dat verzoeker weliswaar in zijn verzoekschrift weinig waarde hecht aan deze interpretaties van de zogenaamde "Controlemissie"; dat echter één van de mede-auteurs van het wetsvoorstel dat de latere wet van 7 juli 1994 is geworden, op vraag van een lid "om een preciese omschrijving van het begrip gadget", "ter precisering" van het begrip uitdrukkelijk

naar het bovenvermelde "Vademecum" verwijst (Parl. St., Kamer, 1386/7-93/94, p. 33);

2.3.4. Overwegende dat verzoeker zijn betoog in hoofdzaak steunt op de definitie die door de Minister van Binnenlandse Aangelegenheden tijdens de bespreking in de Senaatscommissie aan het begrip "gadget" werd gegeven :

"De minister is van oordeel dat er sprake is van een gadget als men te maken heeft met een voorwerp waarvan degene die het uitdeelt hoopt dat degene die het ontvangt het later zal aanwenden voor het normale gebruik waarvoor het is bestemd en bij die gelegenheid telkens opnieuw de boodschap zal zien die op het voorwerp is aangebracht.

Als een kandidaat daarentegen een kaartje verspreidt van hetzelfde formaat als een kalendertje, maar met zijn foto en de dagen en uren van zijn spreekuren, dan gaat het duidelijk om een politieke boodschap" (Parl. St., Senaat 1092-2 (1993-1994), p. 12);

dat de doorslaggevende waarde van deze ministeriële interpretatie echter moet gerelativeerd worden; dat vooreerst dient opgemerkt te worden dat bij de parlementaire bespreking van de wet van 4 juli 1989, wet die, zoals supra 2.3.2. gesteld, de inspiratiebron was van de wet van 7 juli 1994 een veel ruimere interpretatie werd gegeven aan het begrip "gadget"; dat niet valt in te zien waarom thans een veel restrictievere interpretatie van precies hetzelfde begrip zou moeten aangekleefd worden; dat in dit verband nogmaals kan verwezen worden naar de tussenkomst in de Kamercommissie van één van de mede-auteurs van het wetsvoorstel dat de latere wet van 7 juli 1994 is geworden en waarin deze voor het begrip "gadget" verwijst "naar de definitie die is vervat in de wet van 4 juli 1989 en tevens gepreciseerd in het destijds opgestelde Vademecum" (Parl. St., Kamer, 1386/7-93/94, p. 33); dat het tevens opmerkelijk is dat de minister, enerzijds aan het begrip "gadget" een zeer restrictieve interpretatie geeft en, anderzijds een zeer ruime interpretatie geeft aan het begrip "geschenk" :

"Een lid verwijst naar het gebruik dat politieke mandaterissen bekers, trofeeën, enz. schenken voor allerlei activiteiten. De minister is van oordeel dat als de betrokkene in de verkiezingsperiode niet afwijkt van zijn gewone manier van doen van de vorige jaren, dat niet onder deze wet valt (Parl. Stukken, Senaat 1092-2 (1993-1994), p. 12); en

"als men jaar in jaar uit rond dezelfde datum een feest inricht voor de gepensioneerden en het toeval wil dat die datum voor één keer in de verkiezingen valt, dan is het zijns inziens (= de Minister) toch duidelijk dat het niet gaat om een uitgave voor verkiezingspropaganda, ten minste als het feest niet anders wordt opgevat dan de vorige jaren" (Ibiden, p. 10);

dat deze citaten trouwens in deze zin leerrijk zijn omdat eruit blijkt dat, ook naar het inzicht van de minister, het uitdelen van geschenken in bepaalde omstandigheden geen verboden karakter heeft; dat het bovendien niet van alle belang ontbloomt is erop te wijzen dat de voormelde ministeriële interpretatie van het "gadget" gegeven werd tijdens de besprekingen in de Senaatscommissie, op een ogenblik dat het ontwerp geworden voorstel, gelet op de naderende verkiezingen, zó actueel was geworden dat er, zoals trouwens uit het Senaatsverslag overduidelijk blijkt, geen tijd meer was voor eventuele amendementen; dat het tenslotte, zo het al de bedoeling van de wetgever was "debatten ten gronde", "buurtpropaganda", "ideeëndebatten", "ontmoetingen op het terrein", "echte debatten" op gang te brengen "waar ieder zijn toekomstvisie kan toelichten, zodat de democratie weer de zaak van elkeen wordt", het zeker zijn bedoeling niet kan geweest zijn dat kandidaat-gemeenteraadsleden bij het nastreven van deze idealistische en hooggestemde betrachtingen, alleen maar gewone drukwerken, ten hoogste geïllustreerd met een (passende) foto van henzelf, hun familie of medestanders als geoorloofde kiespropaganda zouden mogen hanteren, op straffe van anders geschenken of gadgets te verspreiden;

2.3.5. Overwegende dat uit hetgeen voorafgaat volgt : de wet van 7 juli 1994 definieert noch het begrip "gadget", noch het begrip "geschenk"; ook de als inspiratiebron dienende wet van 4 juli 1989 bevat geen definities; tijdens de parlementaire voorbereiding van de wet van 4 juli 1989 werd een overigens niet-limitatieve opsomming gegeven van enkele gadgets; de wetgever heeft niet hoe dan ook elk geschenk of elke gadget willen verbieden; gebleken is uit de parlementaire voorbereiding, zowel van de wet van 4 juli 1989, als van de wet van 7 juli 1994, dat de wetgever "politieke boodschappen op papier" niet als gadgets heeft willen kwalificiëren; dat ook voor de Controlecommissie van de verkiezingsuitgaven "drukwerk (op papier) met een politieke boodschap, illustrerend of opiniërend ten aanzien van de verkiezingen en de kandidaten voor de verkiezingen" niet als gadget of geschenk moet aangemerkt worden; dat naar de mening van de Minister van Binnenlandse Aangelegenheden een bedrukt papieren voorwerp als gadget moet worden beschouwd vanaf het ogenblik dat bij het normale gebruik waarvoor het is bestemd, de gebruiker ervan telkens opnieuw de erop gebrachte boodschap ziet; dat deze interpretie om verschillende redenen dient te worden verworpen als zijnde te restrictief;

2.3.6. Overwegende dat thans de vraag rijst of de bestreden luchtfoto al dan niet als een "gadget" moet worden beschouwd in de zin van artikel 7, § 1, 1°, van de wet van 7 juli 1994; dat vooreerst moet opgemerkt worden dat de betwiste foto meer is dan een eenvoudige luchtfoto; dat op de achterzijde ervan, hetgeen in de specifieke context echter niet relevant is, de MVP haar programma, een aantal voorbijgeverwezenlijkingen en haar kandidaten voorstelt, dit alles "verfraaid" (althans dit zal wel de bedoeling zijn) met de nodige foto's; dat op de voorzijde een luchtfoto van de gemeente Merelbeke staat gedrukt ("genomen op 13 juli 1990 vanop een hoogte van 4500 m") met een uitgestippelde fietsroute in 82

etappes, zijnde 82 "realisaties van het gemeentebestuur (uitgevoerd of in voorbereiding) op initiatief van de MVP-schepenen MARTENS en DE BELIE of mede op hun initiatief, tijdens de voorbije bestuursperiode"; dat op de voorzijde eveneens een uitgebreide legende is aangebracht waarbij elk van de 82 etappes bondig wordt beschreven in de zin dat wordt gesteld welke de precise "realisatie" is en in welk jaar ze werd verwezenlijkt;

2.3.7. Overwegende dat in ieder geval niet kan ontkend worden dat aan het verkiezingsdrukwerk een bijzonder karakter werd gegeven door er een luchtfoto op af te drukken; dat het niet per definitie verboden is bij het voeren van kiespropaganda originele technieken aan te wenden om toch meer op te vallen of om de aandacht van de kiezers te trekken, op voorwaarde dat de politieke boodschap centraal staat en primeert op de waarde, minstens de gebruikswaarde, van het verspreide geschenk of gadget; dat in casu dient vastgesteld dat de politieke boodschap zelfs op de nuttige kant van de luchtfoto duidelijk is; dat er vooreerst de 82-punten bevattende legende is met vermelding van de politieke verwezenlijkingen (mede) gedaan op initiatief van de MVP-schepenen; dat vervolgens op de luchtfoto een fietsroute is uitgestippeld, niet zo maar om het even welke fietsroute, bijvoorbeeld langs de meest rustige, of idyllische, of historische-, of architectonische - waardevolle plekjes van Merelbeke, maar een fietsroute langs de voormelde verwezenlijkingen van de MVP-schepenen, zodat de kiezer zich de visu kan vergewissen van de inspanningen van de MVP-schepenen ten bate van het algemeen belang; dat de politieke boodschap derhalve én uitgesproken én duidelijk is; dat de inwoner van Merelbeke die, abstractie makend van de politieke boodschap, uit het gebruik of het bezit van de foto een praktisch nut of een esthetisch genoegen zou willen puren, noodgedwongen zal moeten vaststellen dat de foto in hoge mate ontsierd wordt door de erop aangebrachte

legende, de in roze stippellijnen aangemerkte fietsroute en de witte, rechthoekige genummerde stroken en het praktisch nut beperkt wordt door het ontbreken van elke straatnaam; dat derhalve blijkt dat in de gegeven omstandigheden" de politieke boodschap, illustrerend of opiniërend ten aanzien van de (gemeenteraads)verkiezingen en de kandidaten daarvoor", aangebracht op de betwiste luchtfoto, primeert op de waarde, minstens de gebruikswaarde, van die foto; dat de betwiste luchtfoto dan ook geen gadget is in de zin van artikel 7, § 1, 1° van de wet van 7 juli 1994 zodat er ook geen reden is om Paul MARTENS van zijn mandaat van gemeenteraadslid van Merelbeke vervallen te verklaren,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

Bevestigd wordt de beslissing van de bestendige deputatie van de provincieraad van Oost-Vlaanderen van 7 december 1994 waarbij het bezwaar verworpen wordt dat Jean PEDE bij haar, tegen de verkiezing van Paul MARTENS, kandidaat op de lijst MVP, nr. 13, had ingebracht.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare
terechtzitting, op zes maart 1900 vijffennegentig, door
de Xe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	G. BAETEMAN,	voorzitter van de Raad van State,
	A. BEIRLAEN,	staatsraad,
	R. STEVENS,	staatsraad,
Mevr.	S. DOMS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

S. DOMS.

G. BAETEMAN.